

Bilaga 1. Gap-analys: Friluftsliv i kommunen

1. Styrning & Strategisk planering

Gap:

- Ingen tjänsteperson med uttryckligt ansvar för friluftsliv.
- Ingen politiskt antagen friluftsplän, strategi eller policy.
- Det finns inslag av friluftsliv i fritidsplanen, men det bör vara mer explicit kopplat till friluftsliv. Det skulle vara bra att undersöka vad andra kommuner har gjort – har de en separat friluftsplän under fritid och kultur, eller är den integrerad i fritidsplanen?
- Ingen politiskt beslutad samverkans- eller planeringsgrupp för friluftsliv.
- Det finns för närvarande ingen intern kommunikation eller arbetsgrupp som arbetar med detta. Detta beror till stor del på om en friluftssamordnare tillsätts.

Rekommendationer:

- Utse eller tillsätta en tjänsteperson med tydligt ansvar för friluftsliv.
- Utveckla en fristående friluftsplän eller säkerställa att friluftsliv tydligt inkluderas i befintliga kommunala planer.
- Etablera en intern arbetsgrupp för att samordna friluftsarbetet mellan olika avdelningar (t.ex. planering, park, kultur, utbildning, näringsliv).

2. Budget & Resurser

Gap:

- Ingen dedikerad budget för friluftsliv.
- Inga avsatta ekonomiska resurser för utveckling av stigar och leder.
- Oklart om kommunala medel finns tillgängliga för bidrag till friluftsforganisationer.

Rekommendationer:

- Arbeta för en specifik budget för friluftsliv inom kommunens budget.
- Undersök nuvarande kommunala bidragsstrukturer för att säkerställa stöd till friluftsforganisationer.

3. Tillgänglighet & Infrastruktur

Gap:

- Begränsad fysisk tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i skyddade friluftsområden.
- Oklart hur den informativa tillgängligheten ser ut (t.ex. skyltning, appar, webbplatser).
- Behov av en mer systematisk inventering av kommunal mark och öppna ytor.

Rekommendationer:

- Genomför en tillgänglighetsanalys av friluftsområden och förbättra infrastrukturen där det är möjligt.
- Förbättra digital och fysisk information om tillgänglighet (t.ex. Naturkartan, skyltning).
- Genomför en markinventering för att identifiera fler öppna ytor för friluftsliv

4. Medborgardialog & Samverkan

Gap:

- Ingen strukturerad medborgardialog om friluftsliv för närvarande, dock planeras en friluftsdialog för 2025.
- Begränsad satsning på friluftsliv för pensionärer, personer med utländsk bakgrund och personer med funktionsnedsättning.
- Detta skulle kunna utvecklas i framtiden om en friluftssamordnare tillsätts. Vissa aktiviteter kan redan existera, men det finns ingen ansvarig person som undersöker detta.
- Ingen permanent organisatorisk struktur för naturvägledning.

Rekommendationer:

- Organisera regelbundna medborgardialoger och intressentmöten om friluftsliv.
 - Denna process är redan påbörjad.
- Genomföra en inventering av program, föreningar eller aktiviteter som finns för underrepresenterade grupper.
- Stärka samarbetet med skolor, friluftorganisationer och aktörer inom naturturism.

5. Data & Uppföljning

Gap:

- Vissa besöksundersökningar och datainsamling om friluftsliv finns, men detta behöver undersökas närmare.
- Oklart hur många skolor som har tillgång till skyddad natur i närheten.

Rekommendationer:

- Undersök statusen för besöksundersökningar och datainsamling om friluftsliv.
- Kartlägg skolors närhet till skyddade naturområden och förbättra tillgången där det behövs.

Viktiga prioriteringar för framtiden

1. Utveckla en strategisk friluftsplän.
2. Säkra finansiering och budget för en friluftssamordnare för att driva arbetet med friluftsliv på Gotland.
3. Öka kunskapen om den nuvarande tillgänglighetsstatusen och arbeta för att förbättra den.
4. Stärka medborgardialog och samverkan.
5. Förbättra datainsamling och uppföljning för planering.